

قانون امور حسبی در نظم حقوقی کنونی

www.ketab.ir

مؤلف:

محمد مجتبی رودیجانی

قاضی دادگستری

مدرس دانشگاه

عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام، Iran, Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	قانون امور حسبی در نظم حقوقی کنونی / مولف محمد مجتبی رودیجانی.
مشخصات نشر	تهران، کتاب آوا، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	۸۲۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۷۲۷-۹.
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	امور حسبی- ایران، Iran - Probate law and practice / قانون مدنی- ایران، Iran - Civil law.
شناسه افزوده	رودیجانی، محمد مجتبی، ۱۳۶۱، گردآورنده.
رده‌بندی کنگره	ج ۱۳۹۶ ۱۲۸ / ۴۸۳۰ KMH
رده‌بندی دیویی	۳۴۵/۵۵۰۵۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۹۸۶۶۱۳

قانون امور حسبی در نظم حقوقی کنونی

مؤلف:	محمد مجتبی رودیجانی
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	سوم - ویراست جدید- ۱۴۰۱
شمارگان:	۳۰۰ نسخه
قیمت:	۳۲۰۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۷۲۷-۹

نشانی مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خ ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیقت، پلاک ۴، طبقه دوم
شماره تماس: ۶۶۴۶۷۱۵۰

www.avabook.com

فروشگاه اینترنتی:

نشانی مراکز پخش

نشانی مرکز پخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان فرخ‌رازی - تقاطع ژاندارمری پلاک ۱/۷۱
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ - ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۴۱۶۰۰۴ - ۶۴۱۶۰۰۷ - ۶۶۴۱۶۰۰۷
نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد، جنب دادگستری
شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی‌دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده،

این کتاب با کافد حمایتی چاپ شده

مقدمه

قانون امور حسبی مصوب ۱۳۱۹/۴/۲ مشتمل بر ۳۷۸ ماده و در بردارنده موضوعات از این قبیل است قیمومت، غائب مفقودالاثر، امور راجع به ترکه. این کلیات به نوبه خود در بردارنده موضوعات جزئی هستند که به طور مفصل راجع به امور حسبی سخن می گویند. امور حسبی همانگونه که در ماده اول قانون فوق الذکر اشاره شده، اموری هستند که دادگاهها مکلف به رسیدگی به آنها می باشند بدون اینکه چنین رسیدگی متوقف بر وقوع اختلاف بین اشخاص و اقامه دعوا از جانب آنها باشد. در تألیف حاضر سعی شده با شرح مواد قانون امور حسبی و استناد به آراء دادگاهها و نظریه های مشورتی منعی جامع در اختیار حقوقدانان، قضات و کلاهی دادگستری قرار داده شود.

در این راه به اصلاحات و تغییرات قانون امور حسبی که در طول مدت زمان از تصویب تا حال، صورت گرفته نیز توجه شده است.

با توکل بر خداوند متعال، ائمه اطهار و دماء شهداء این راه ادامه خواهد یافت.

چندان ز غمت بسوخت جانم که مه‌رس	چندان ز فراق در زیانم که مه‌رس
گفتی که چگونه‌ای؟ چنانم که مه‌رس	چندان بگریست دیدگانم که مه‌رس

محمد مجتبی رودیجانی

قاضی دادگستری

مدرس دانشگاه

فهرست مطالب

۷. مقدمه.....

۲۵. فصل اول: در کلیات.....

۱. تعریف امور حسبی ۲۵

۲. مقررات حاکم بر امور حسبی ۲۸

۳. دادگاه صالح ۳۰

۴. نیابت قضائی ۳۳

۵. قانون حاکم بر نیابت قضائی ۳۵

۶. حل اختلاف در صلاحیت ۳۵

۷. قانون حاکم بر حل اختلاف در صلاحیت ۳۷

۸. موارد رد دادرس در امور حسبی ۴۰

۹. دادگاه صالح در مورد رد دادرس ۴۸

۱۰. حدود اختیار در رد دادرس ۴۸

۱۱. آثار عدم صلاحیت محلی دادگاه یا امتناع دادرس ۴۹

۱۲. رسیدگی در روزهای تعطیل ۵۰

۱۳. درخواست کتبی یا شفاهی ۵۲

۱۴. تحقیقات دادرس در امور حسبی ۵۴

۱۵. نمایندگی در امور حسبی ۵۷

۱۶. مواعد ۵۹

۱۷. مهلت و مسافت ۶۰

۱۸. ملاحظه پرونده های امور حسبی ۶۱

۱۹. دعاوی طاری ۶۲

۲۰. اقدامات دادستان در امور حسبی ۶۷

۲۱. دادرسرای صالح به رسیدگی ۶۸

۶۹	 مهلت اعلام تصمیم دادگاه
۷۰	 توجیه و استدلال در تصمیم دادگاه
۷۱	 ابلاغ
۷۳	 ابلاغ در کشور خارجی
۷۴	 حضور شخص در دادگاه
۷۵	 پژوهش و فرجام در امور حسبی
۷۸	 مرجع شکایت پژوهشی (تجدیدنظر خواهی)
۷۸	 مهلت تجدیدنظر خواهی
۷۹	 عذر موجه
۸۱	 مهلت جدید در تجدیدنظر خواهی
۸۲	 ثبت تجدیدنظر خواهی در دادگاه صالح
۸۵	 تجدیدنظر خواهی کتبی یا شفاهی
۸۶	 ادله جدید در تجدیدنظر خواهی
۸۸	 تعلیق اجرای حکم
۸۹	 حد نصاب در تصمیم دادگاه
۸۹	 رسیدگی و تحقیقات دادگاه تجدیدنظر
۹۳	 اشتباه یا سهو قلم در تصمیم دادگاه
۹۵	 اعتبار تصمیم دادگاه
۹۶	 تصحیح خطای تصمیم توسط دادگاه
۹۷	 درخواست برای تغییر
۹۸	 رأی وحدت رویه
۹۹	 وظیفه دادستان در ایجاد رأی وحدت رویه
۱۰۰	 اعتراض شخص ثالث در امور حسبی
۱۰۴	 اخلال در نظم جلسه
۱۰۵	 مترجم
۱۰۷	 پژوهش و فرجام آراء صادره در مورد عزل وصی یا قیم و ضم امین

فصل دوم: در قیمومت.....	۱۱۱
۴۸. دادگاه صالح در امور قیمومت.....	۱۱۲
۴۹. امور قیمومت محجور مقیم خارج ایران.....	۱۱۴
۵۰. وظیفه مأمور کنسولی.....	۱۱۵
۵۱. دادگاه صالح برای تعیین قیم صغار با اقامتگاه مختلف.....	۱۱۷
۵۲. فقدان دادگاه صلاحیتدار در اقامتگاه محجور.....	۱۱۹
۵۳. معلوم نبودن اقامتگاه محجور.....	۱۱۹
۵۴. عزل قیم و تعیین قیم جدید و دادگاه صلاحیتدار.....	۱۱۹
مبحث اول: ترتیب تعیین قیم.....	۱۲۰
۵۵. اطلاع به دادستان جهت تعیین قیم.....	۱۲۰
۵۶. وظیفه دادگاهها در اطلاع به دادستان.....	۱۲۳
۵۷. درخواست حجر نسبت به اشخاص مجنون یا سفیه.....	۱۲۶
۵۸. عدم حضور محجور در دادگاه.....	۱۳۳
۵۹. سفیه یا مجنون بودن صغیری که ولی خاص ندارد.....	۱۳۳
۶۰. تعیین یک قیم برای چند نفر.....	۱۳۴
۶۱. تقدم پدر و مادر محجور در قیمومت.....	۱۳۵
۶۲. صلاحیت شوهر برای قیمومت.....	۱۳۷
۶۳. تعدد قیم و بروز اختلاف.....	۱۳۸
۶۴. منع موقت محجور از تصرف در اموال.....	۱۴۰
۶۵. قطعی شدن حکم حجر.....	۱۴۲
۶۶. تجدیدنظر خواهی در احکام مربوط به حجر.....	۱۴۳
۶۷. ابلاغ نصب قیم به خود قیم.....	۱۴۷
۶۸. عدم اطلاع یا عدم قبول قیمومت از طرف قیم.....	۱۴۸
۶۹. اطلاع دادستان از تصمیمات دادگاه.....	۱۵۰
۷۰. اثر حکم حجر.....	۱۵۰
۷۱. تاریخ حکم حجر حادث شده بعد از رشد.....	۱۵۲
۷۲. اثبات اهلیت یا عدم اهلیت نزد دادگاه.....	۱۵۳

۷۳.	محجور دارای ولی یا وصی و مبحث حضانت.....	۱۵۷
مبحث دوم:	اختیارات و مسئولیت قیم.....	۱۶۸
۷۴.	تاریخ شروع به اعمال قیمومت.....	۱۶۸
۷۵.	اعمال قیم پس از نصیب و قبل از ابلاغ.....	۱۷۱
۷۶.	تنظیم سیاهه اموال محجور توسط قیم.....	۱۷۲
۷۷.	اجرت حافظ اموال محجور.....	۱۷۳
۷۸.	هزینه‌های انجام شده توسط قیم و ترتیب وصول آن.....	۱۷۷
۷۹.	تربیت و اصلاح محجور.....	۱۷۸
۸۰.	فروش اموال ضایع شدنی محجور.....	۱۸۳
۸۱.	فروش اموال منقولی که مورد احتیاج محجور نیست.....	۱۸۴
۸۲.	نفقه محجور.....	۱۸۷
۸۳.	شرایط فروش اموال غیرمنقول محجور.....	۱۹۰
۸۴.	تکلیف اسناد و اشیاء قیمتی و وجوه نقدی که مورد احتیاج نیست.....	۱۹۹
۸۵.	اجازه اشتغال به کار یا پیشه به محجور.....	۲۰۳
۸۶.	اداره اموال و منافع توسط محجور ممیز.....	۲۰۵
۸۷.	تکلیف اموال محجور بعد از رفع حجر.....	۲۰۶
۸۸.	ازدواج و طلاق محجور تحت قیمومت.....	۲۰۸
۸۹.	تکلیف اموال محجور در صورت فوت قیم.....	۲۱۳
۹۰.	تکلیف وجوه زائد بر احتیاج صغیر.....	۲۱۴
۹۱.	فوت مورث محجور و تکلیف قیم.....	۲۱۶
۹۲.	مسئولیت حفظ اموال پس از زوال قیمومت.....	۲۱۷
۹۳.	تصرف قیم در پول محجور.....	۲۱۸
۹۴.	تعدی و تفریط قیم‌های متعدد.....	۲۱۹
۹۵.	هزینه‌های حفظ و اداره اموال محجور.....	۲۲۳
مبحث سوم:	عزل قیم و انعزال قیم.....	۲۲۶
۹۶.	شکایت محجور ممیز از قیم.....	۲۲۸
۹۷.	اطلاع سبب عزل قیم به دادستان.....	۲۳۵

۲۳۷.....	۹۸. رسیدگی به درخواست عزل قیم
۲۴۲.....	۹۹. تجدیدنظر خواهی از تصمیم دادگاه مبنی بر عزل قیم
۲۴۴.....	۱۰۰. اعمال قیم بعد از ابلاغ حکم عزل
۲۴۶.....	۱۰۱. فرستادن صورت حساب قبل از تعیین قیم جدید
۲۴۷.....	۱۰۲. اعلام رفع حجر و خروج از قیمومت توسط محجور

فصل سوم: امور راجع به امین..... ۲۵۹

۲۶۰.....	۱۰۳. موارد تعیین امین
۲۶۵.....	۱۰۴. تعیین امین برای شخص عاجز
۲۷۰.....	۱۰۵. دادگاه صلاحیتدار برای تعیین امین
۲۷۲.....	۱۰۶. سایر امور مربوط به امین
۲۷۲.....	۱۰۷. درخواست تعیین امین و اشخاص ذیصلاح در آن
۲۷۴.....	۱۰۸. معرفی اشخاصی که برای سمت امانت مناسب هستند
۲۷۹.....	۱۰۹. صلاحیت مادر چنین برای امین شدن
۲۸۰.....	۱۱۰. صلاحیت اقرباء برای امین شدن
۲۸۱.....	۱۱۱. ناظر امین
۲۸۲.....	۱۱۲. تعدد امین و ناظر
۲۸۴.....	۱۱۳. حفظ و نظارت اموال در زمانی که امین معین نشده
۲۸۵.....	۱۱۴. نصب امین در خارج ایران
۲۸۷.....	۱۱۵. وظایف و اختیارات کنسولی در تعیین امین
۲۸۷.....	۱۱۶. عقود و قراردادهای منعقد بین ایران و سایر دول
۲۸۸.....	۱۱۷. اشخاصی که نباید به سمت امانت منصوب شوند
۲۸۹.....	۱۱۸. تصرف عاجز در اموال خود پس از تعیین امین
۲۹۰.....	۱۱۹. شمول وظایف و اختیارات قیم بر امین
۲۹۱.....	۱۲۰. زوال سمت امین
۲۹۲.....	۱۲۱. عزل امین
۲۹۲.....	۱۲۲. وظایف امین تعیین شده برای اموال مربوط به مصارف عمومی